

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs

2019. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2020

Saturs

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	5
1.1. MĒRĶI UN TO IZPILDE	6
1.2. PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	6
2. DARBĪBAS REZULTĀTI.....	9
2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	11
2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	13
2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES	15
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	16
2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA	18
2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME	19
3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS.....	21
4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI.....	23
5. PERSONĀLS	25
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	27
7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA.....	29
8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2020. GADĀ.....	29

Pārskatā lietotie saīsinājumi

Centrs - Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs
CFLA - Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DNS - Dezoksiribonukleīnskābe
EEZ - Eiropas ekonomiskā zona
EID - Centra Ekspertīzes un izpētes departaments
ERAF - Eiropas Reģionālais attīstības fonds
ESF - Eiropas Sociālais fonds
IKT - Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
KPL - Kiminālprocesa likums
LABN - Centra Latvijas audu bankas nodaļa
LATAK - Latvijas nacionālais akreditācijas birojs
LU - Latvijas universitāte
RAKUS - Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca
RFSA - Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes metode
RSU - Rīgas Stradiņa universitāte
SPKC - Slimību profilakses un kontroles centrs
TEP - Tiesu ekspertu padome
THL - Centra Tiesu histoloģijas laboratorija
TTL - Centra Tiesu toksikoloģijas laboratorija
TMĢSL - Centra Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija
TMKL - Centra Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija
TME - Tiesu medicīniskā ekspertīze
TSK - Toksikoloģijas un sepses klīnika
VARAM - Vides un reģionālās attīstības ministrija
VP – Valsts policija
ZMP - Zinātniski metodiskā padome
ZVA - Zāļu valsts aģentūra

Priekšvārds

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs (Centrs) ir sagatavojis 2019. gada publisko pārskatu, kura mērķis ir informēt sabiedrību par iestādes darbības rezultātiem un piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanu.

Publiskajā pārskatā atradīsiet faktus un skaitļus, kas raksturo tiesu medicīniskās un bioloģiskās ekspertīzes un izpētes, zinātnisko pētniecību un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā un ārstniecības iestāžu nodrošināšanu ar audu transplantātiem.

Tiesu medicīniskās dzīvo personu un mirušo ekspertīzes veic tiesu medicīnas eksperti piecās reģionālajās nodaļās, laboratoriskās izpētes un ekspertīzes – tiesu histoloģiskās, toksikoloģiskās, medicīniskās kriminālistikas, bioloģiskās seroloģiskās un ģenētiskās – notiek laboratorijās, savukārt Centra administrācija un tajā strādājošie dažādu jomu speciālisti ir tie, kuri stratēģiski plāno Centra darbu un sniedz atbalstu pamatfunkciju izpildē iesaistītām struktūrvienībām.

2019. gadā Centrā paveikti vairāki svarīgi un nozīmīgi darbi – turpināts darbs pie ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība", piesaistīts Veselības ministrijas ESF projekta "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikācijas uzlabošana" atbalsts tiesu medicīnas ekspertu pieredzes apmaiņas pasākumiem, realizēta daļība starpresoru darba grupā saistībā ar plānoto tiesu ekspertīžu institūta reformas īstenošanu, realizētas ERAF projekta "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšana" aktivitātes atbilstoši projekta laika grafikam.

2019. gadā būtiskākie notikumi saistāmi ar tiesu medicīnisko ekspertīžu procesu pilnveidi kvalitātes uzlabošanai, kas tostarp realizēti ar Valsts policijas vadības atbalstu.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā.

Valsts tiesu medicīnas
ekspertīzes centra direktors

Egils Harasimjuks

1. PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2 k-6, Rīgā, LV-1079; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā, LV-1079 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas pamatojoties Ministru kabineta 2004. gada 7. septembra noteikumiem Nr. 776 “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums”.

Centrs ir reģistrēts Ārstniecības iestāžu reģistrā ar kodu 0100-16001.

Latvijas nacionālā akreditācijas birojā (LATAK) akreditētas:

- Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija DNS jomā,
- Tiesu toksikoloģijas laboratorija „Psihoaktīvo vielu identificēšana cilvēka bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos” jomā,
- Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija “Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode” jomā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400);
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (Kods 62), apakšprogramma: Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020) (Kods 0800).

1.1. Mērķi un to izpilde

1. tabula

Centra mērķi 2019. gadam un to izpilde

Mērķi 2019. gadā	Izpilde
Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas reformas koncepcijas un tiesu ekspertīžu institūta reformas ietvarā, attīstot pamatprocesu veiktspēju un kvalitāti, nodrošinot ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" realizāciju	Izpildīts
Paaugstināt VTMEC personāla profesionālo kvalifikāciju un attīstīt zinātnisko potenciālu, t.sk., realizējot starpresoru un starptautisku sadarbību un apmācot tiesu medicīnas rezidentus.	Izpildīts

1.2. Pārskata gadā notikušās būtiskās pārmaiņas

2019. gadā Centrā veikti būtiski pasākumi nozīmīgākajās jomās:

1. Materiāli-tehniskās bāzes nodrošinājumā;
2. Pārvaldības sistēmas pilnveidē.
3. Tiešo funkciju kompetences apliecināšanā.

2019. gadā pirmajā pusē norisinājās tikšanās ar Iekšlietu ministru S. Ģirģenu, kā arī ar VP Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes vadību, kurās tika pārrunāti aktuālie jautājumi un problēmas, kā arī rasti to risinājumi ar mērķi uzlabot tiesu medicīnisko ekspertīžu un ar to veikšanu saistīto procesu kvalitāti. Tika izstrādāti *Ieteikumi Valsts policijai tiesu medicīnisko ekspertīžu noteikšanai un līķa apskatei notikuma vietā*.

EID būtiskākie notikumi saistāmi ar ekspertīžu kvalitātes nodrošināšanu, ekspertīžu metožu un metodiskās dokumentācijas pilnveidošanu, kā arī Centra identificēto potenciālo neatbilstību avotu (risku) pārskatīšanu, vēršot īpašu uzmanību uz mirušo personu marķēšanas procesiem, LABN un laboratoriju procesiem – metožu veiktspēju un precizitāti ietekmējošajiem riska faktoriem.

Saskaņā ar veikto personālvadības funkcijas centralizāciju uz VM 2019. gada 29. oktobrī Centrā veiktas struktūras izmaiņas nomainot Personālvadības un juridiskās nodaļu uz Juridisko nodaļu.

Centra laboratorijās veikta pāreja uz LVS ISO/IEC 17025:2017 gada versiju. LATAK uzraudzības auditā apliecināta kompetence veikt testēšanu atbilstoši ISO/IEC 17025:2017 standarta prasībām.

Akreditācijas sfēra EID laboratorijās

Joma / laboratorija	Pielietotā metode (-es)
akreditācijas sfēras saglabāšana:	
DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā / TMĢSL	Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa noteikšana, Nr.2-20/VTMEC-I/511, 3.versija, 25.07.2017.
psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos / TTL	Kanabinoīdu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/445 3.versija, 21.09.2015. Barbiturātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/446, 3.versija, 21.09.2015. Opiātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/447, 3. versija, 21.09.2015. Kokaīna identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/448, 3. versija, 21.09.2015.
ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrums / TMKL	Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode, Nr.2-20/VTMEC-I/450, 3. versija, 21.09.2015.

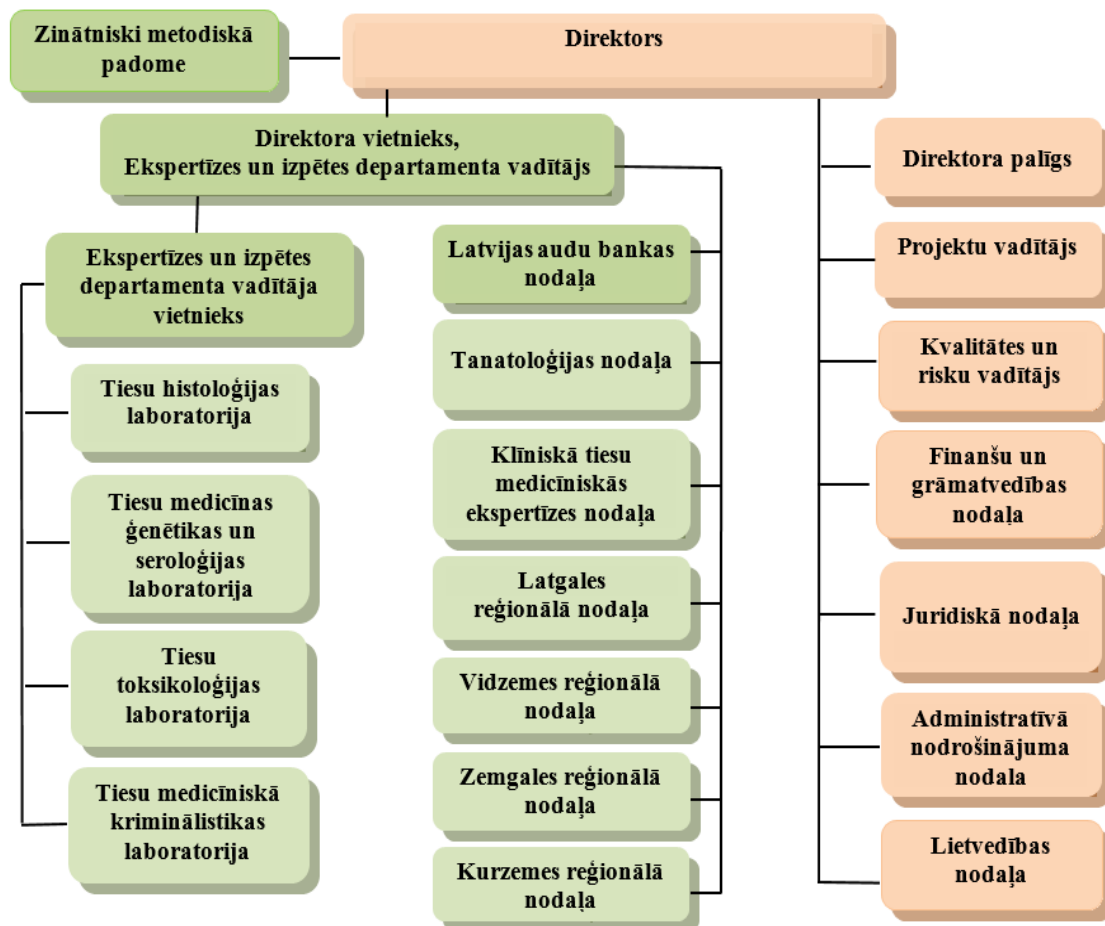
Specifiskā atbalsta mērķa 2.2.1. „*Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību*” ietvaros tiek realizēts ERAF projekts Nr. 2.2.1.1/17/I/033 “Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība”, uzsākta Tiesu medicīnas ekspertīzes informācijas sistēmas izstrāde.

Specifiskā atbalsta mērķa 4.2.1. “*Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās*” ietvaros 2019. gada 22. janvārī ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru noslēgta Vienošanās par ERAF projekta Nr. 4.2.1.2/17/I/052 “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšana” īstenošanu.

Specifiskā atbalsta mērķa 9.2.6. “*Uzlabet ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikāciju*” ietvaros piesistīts Veselības ministrijas ESF projekta “Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikācijas uzlabošana” atbalsts tiesu medicīnas ekspertu pieredzes apmaiņas pasākumiem.

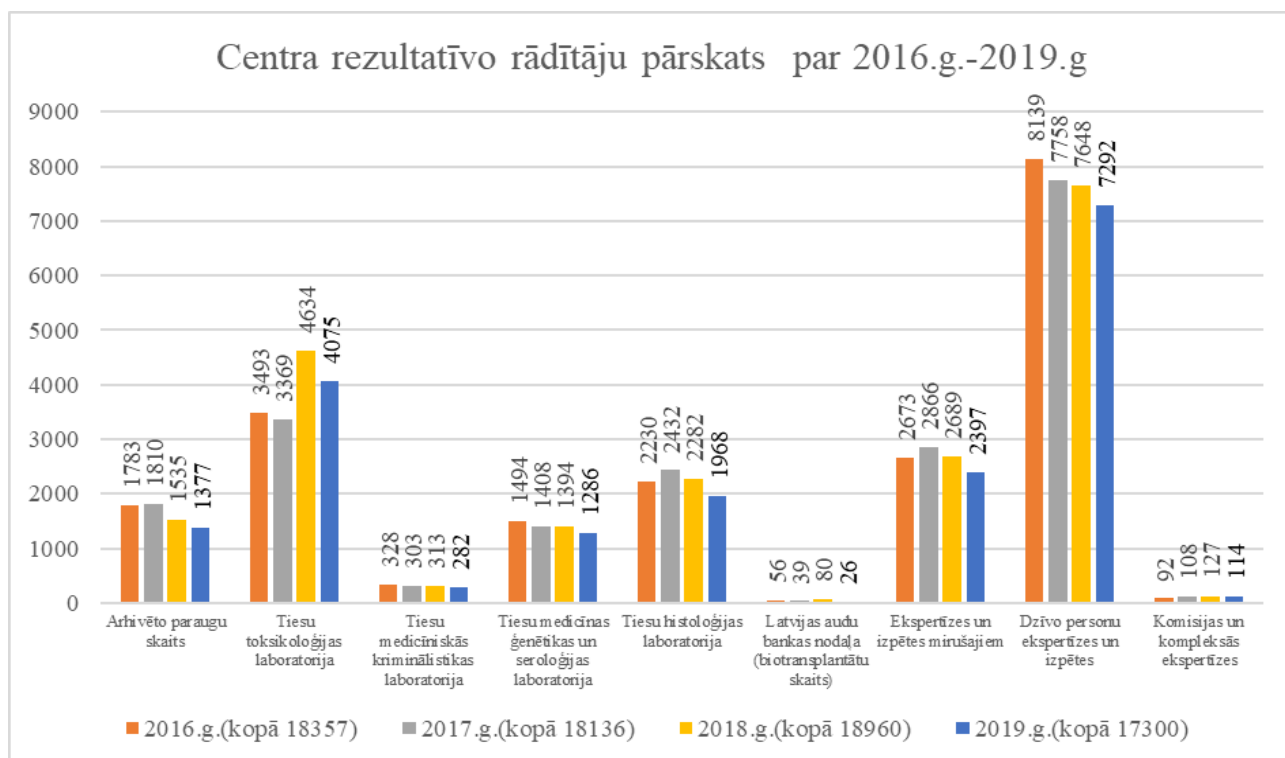
Pielikums
Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra
29.07.2015. reglamentam Nr.14-2015/V1.1.-1
ar grozījumiem (Nr. 9-2019/L9.-10.1 no 29.10.19.)

VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES CENTRA STRUKTŪRSHĒMA

1. attēls. Centra struktūrshēma, apstiprināta 2019. gada 29. oktobrī ar grozījumiem Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra 2015. gada 29. jūlija reglamentā Nr. 14-2015/V1.1.-1.

2. DARBĪBAS REZULTĀTI

2. attēls. Centra pamatfunkciju 2019. gada darbības rezultāti salīdzinājumā ar 2016., 2017. un 2018. gadu

3. tabula

Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpēti 2017.-2019. gadā

Rezultatīvais rādītājs	2017.gads	2018.gads	2019.gads
Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpēti	18136	18960	17300
Dzīvo personu ekspertīzes un izpēti*	7758	7648	7292
Mirušo ekspertīzes un izpēti*	2866	2689	2397
Tiesu histoloģijas laboratorija	2432	2282	1968
Tiesu medicīniskās ģenētikas un seroloģijas laboratorija	1408	1394	1286
Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija	303	313	282
Tiesu toksikoloģijas laboratorija	3369	4634	4075
Latvijas audu bankas nodaļa (biotransplantātu skaits)	39	80	26
Tiesas sēdes	175	165	165
Izbraukumi uz notikuma vietām	116	90	78

*Dzīvo un mirušo personu ekspertīžu skaitā iekļauts komisijas ekspertīžu skaits attiecīgi dzīvām un mirušām personām. 2019.gadā kopumā veiktas 17 300 ekspertīzes un izpēti, t.sk. maksas pakalpojumi.

Salīdzinot kopējo tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpēšu skaitu (t.sk. maksas pakalpojumus) triju gadu laikā (2017.-2019.gads) redzams, ka 2019. gadā ir vērojams samazinājums – par 1660 vienībām salīdzinot ar 2018. gadu un par 836 vienībām salīdzinot ar 2017. gadu. Veikto ekspertīžu skaits ir atkarīgs no pieprasījuma, galvenokārt no ierosināto kriminālprocesu un administratīvo pārkāpumu lietu, kuru ietvaros tiek noteiktas tiesu medicīniskās ekspertīzes, skaita. Tiesu medicīnisko ekspertīžu skaitam dzīvām personām un mirušajiem tendence samazināties bija vērojama arī iepriekšējos gados, ko var skaidrot ar 2018. gada 20. jūnijā pieņemtajiem grozījumiem KPL, izslēdzot 195. pantu par obligātās ekspertīzes noteikšanu mirušo nāves cēloņa noskaidrošanai vai miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai. Šis rezultāts saistāms arī ar kopējo iedzīvotāju skaitu un mirstības rādītāju valstī.

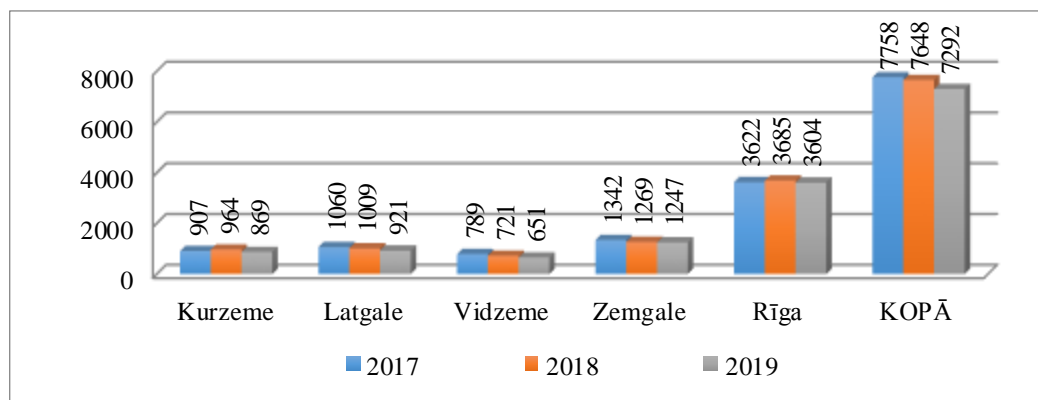
Analizējot EID laboratoriju darbu konstatēts, ka ekspertīžu un izpēšu skaits nedaudz samazinājies, arī izmeklējamu objektu skaits, kas objektīvāk raksturo laboratoriju darba apjomu, 2019. gadā ir samazinājies par aptuveni 9%. Tas skaidrojams ar kopējo ekspertīžu skaita samazinājumu nodaļās, jo laboratorijās veiktās izpētes ir saistītas ar nodaļās veikto darbu apjoma.

2019. gadā EID kopumā sniedzis 632 maksas pakalpojumus, kas salīdzinājumā ar 2018. gadu ir samazinājies par 162 vienībām, taču joprojām ir vērā ņemamā līmenī salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem. Vislielāko maksas pakalpojumu daļu EID sastāda TTL laboratorijā sniegtie pakalpojumi, kas tiek veikti noslēgtā līguma ar RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīniku ietvaros, taču arī to skaits ir nedaudz krities. Ir palielinājies sniegto pakalpojumu Vidzemes reģionālajā nodaļā noslēgtā līguma ar “Vidzemes slimnīcu” ietvaros.

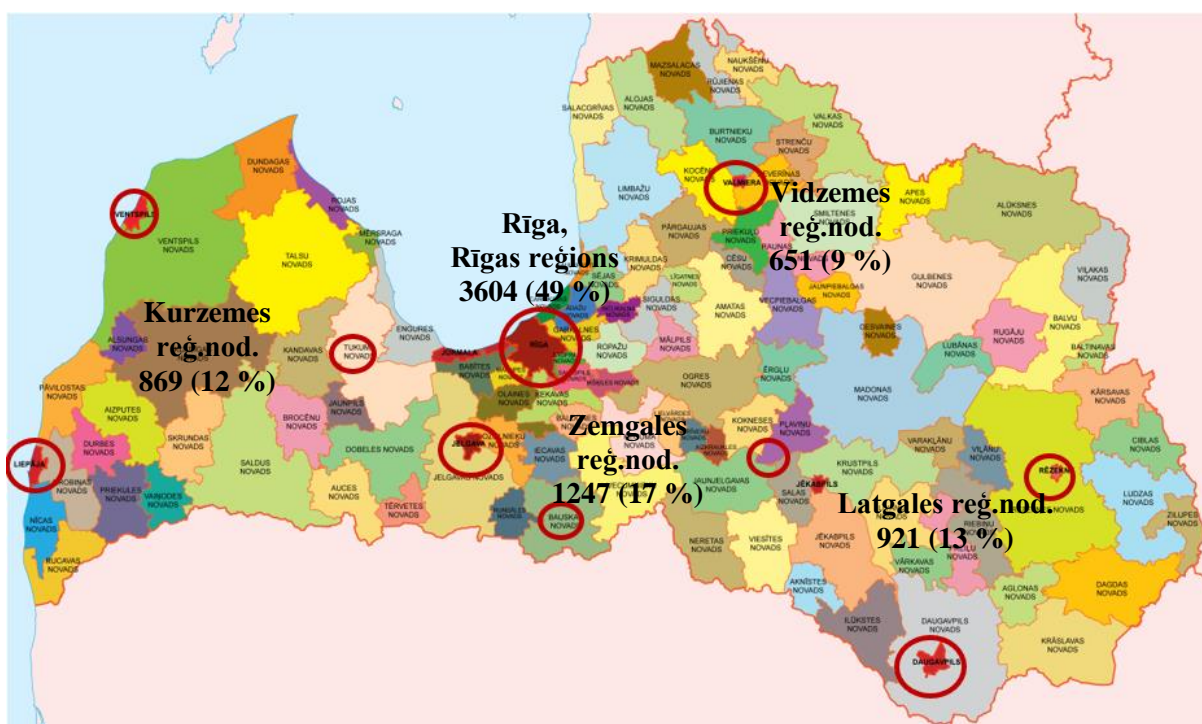
Sagatavoti bioloģiskā materiāla paraugi Līķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005. gada 23. augusta noteikumiem Nr. 620 „DNS Nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība” izmanto personu identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

LABN 2019. gadā ieguva 26 biotransplantātus ārstniecības iestāžu vajadzībām. Iegūto audu skaits ir atkarīgs no ārstniecības iestāžu pieprasījuma.

2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

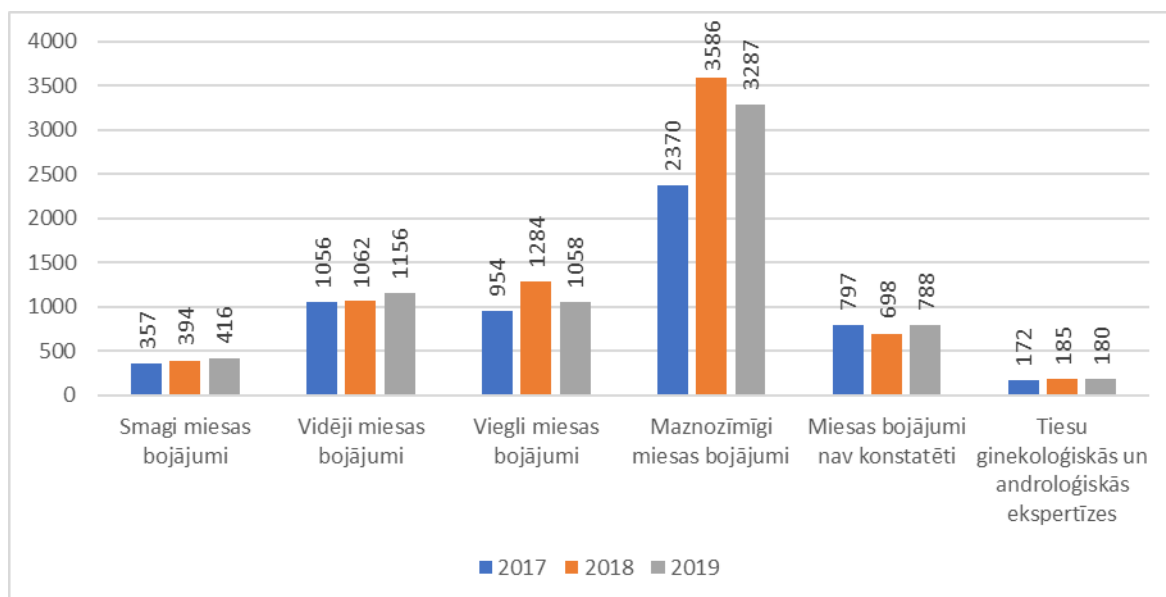
3. attēls. Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes Latvijas reģionālajās nodaļās 2017.-2019. gadā

Kopējais dzīvo personu ekspertīžu skaits: 7292

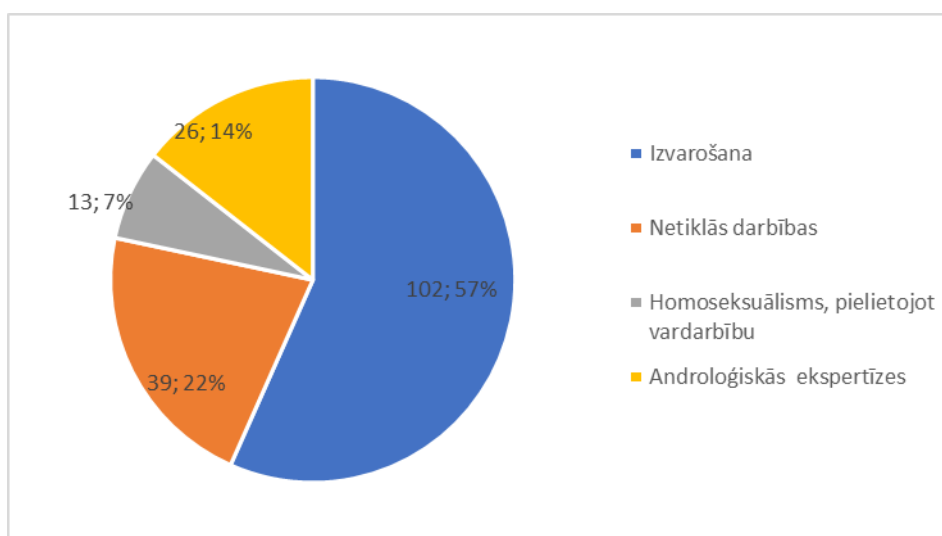
*% - no kopējā dzīvo personu ekspertīžu skaita

4. attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits Latvijā 2019. gadā

5. attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2017.-2019. gadā

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, procentuāli lielākā daļa 2019. gadā, kā jau arī iepriekšējos gados, ir miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīzes, kas sastāda ap 94% no visām veiktajām ekspertīzēm un izpētēm; no tām smagu miesas bojājumu gadījumi 6% 2019. gadā, (salīdzinājumā 2018.gadā – 5,5%), vidēji smagi miesas bojājumi – 16,8% (salīdzinoši 2018.gadā – 14,8%), viegli miesas bojājumi – 15,4% (2018.gadā - 17,9 %), maznozīmīgi 48% (2018.gadā – 50%), miesas bojājumi nav konstatēti – 11,5% (2018.gadā – 9,8 %).

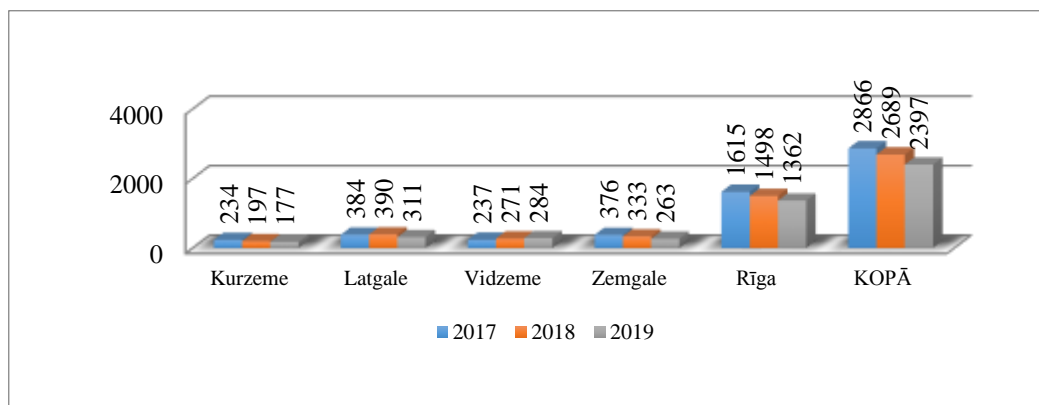

6. attēls. Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2019. gadā.

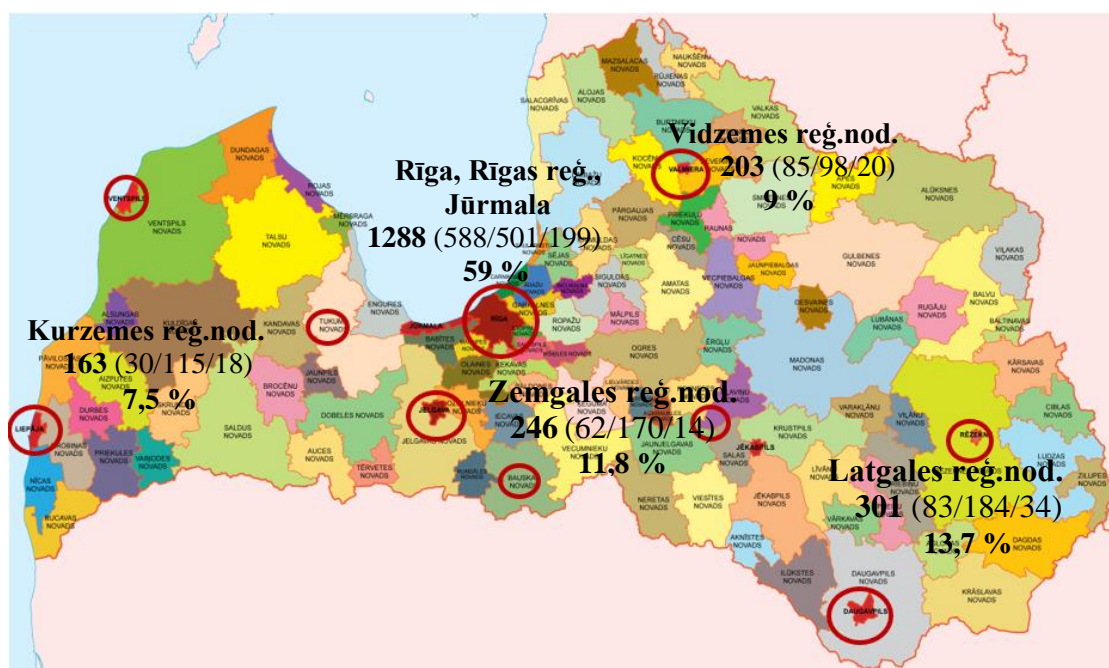
Dzimumnoziedzumos veikto ekspertīžu skaits par dažām vienībām ir samazinājies salīdzinoši ar 2018. gadu, taču joprojām ir pietiekoši augstā līmenī.

No tām procentuāli lielākais ekspertīžu skaits tiek veikts nepilngadīgām personām (līdz 18 gadu vecumam), salīdzinoši 2017. gadā - 107 gadījumi, 2018. gadā - 121 gadījums, 2019. gadā – 104 gadījumi.

2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

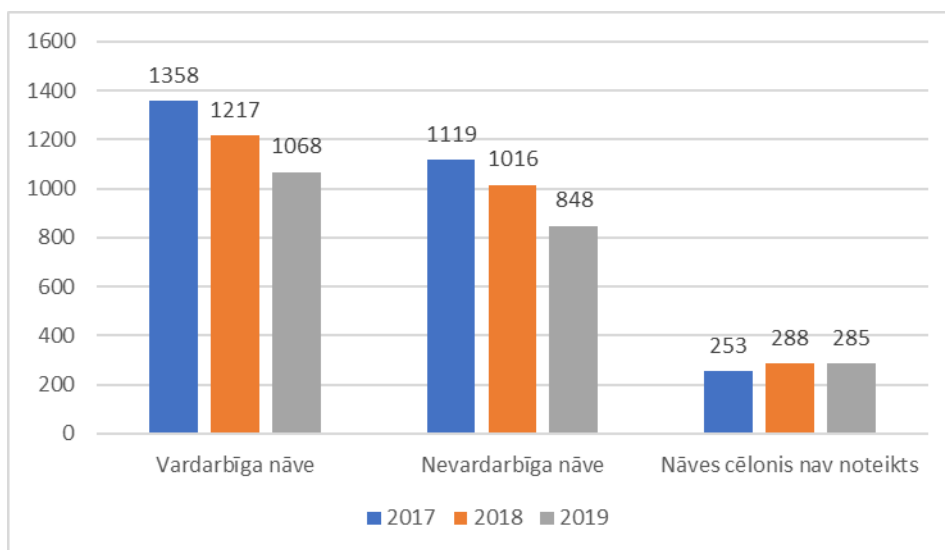

7. attēls. Mirušo tiesu medicīniskās ekspertīzes Latvijas reģionālajās nodaļās 2017.-2019. gadā.

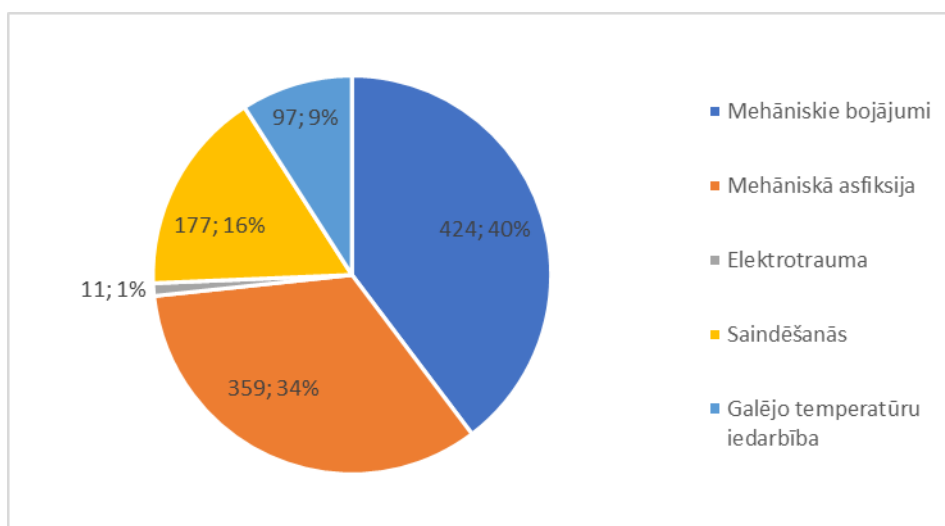

Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits	2201
Nevardarbīga nāve	848
Vardarbīga nāve	1068
Nāves cēlonis nav noteikts	285
*% - no kopējā autopsiju skaita	

8. attēls. Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits Latvijā 2019. gadā.

9. attēls. Mirušo skaits pēc nāves veida 2017.-2019. gadā.

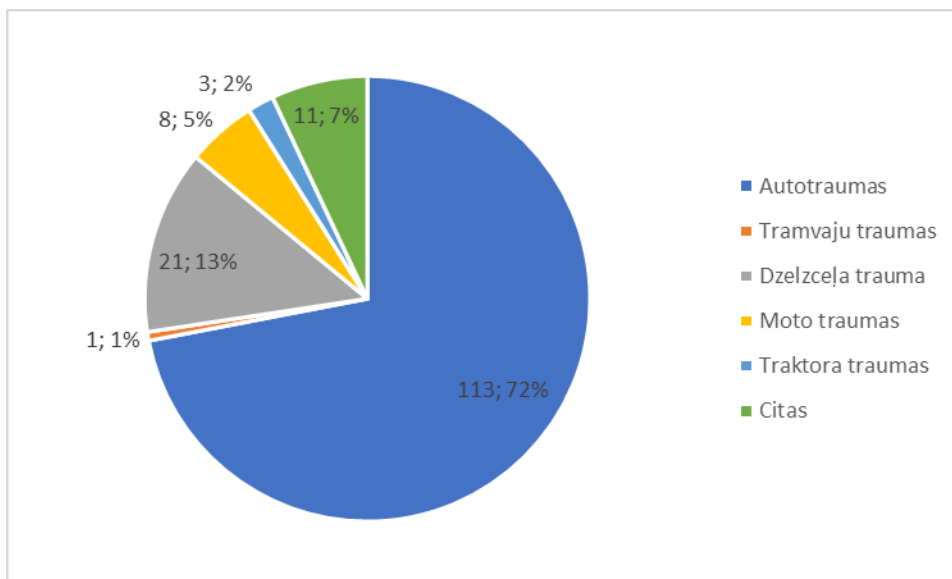

10. attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc mehānisma 2019.gadā.

4. tabula

Vardarbīgas nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2017.-2019.gadā

	2017	2018	2019
Slepkavības	100	96	88
Pašnāvības	377	333	298
Sadzīves un darba traumas:	881	788	656
t.sk. noslīkuši	140	118	108
t.sk. gājuši bojā zemas temperatūras iedarbībā	92	66	70

11. attēls. Letālie ceļu satiksmes negadījumi 2019. gadā.

5. tabula

**Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi
pēc lietas apstākļiem Latvijā 2018.gadā**

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2018.gadā kopā
Nelaiimes gadījumi	2	2	5	1	10
Pašnāvības	0	0	0	3	3
Slepkavības	0	1	0	1	2
Kopā:	2	3	5	5	15

2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES

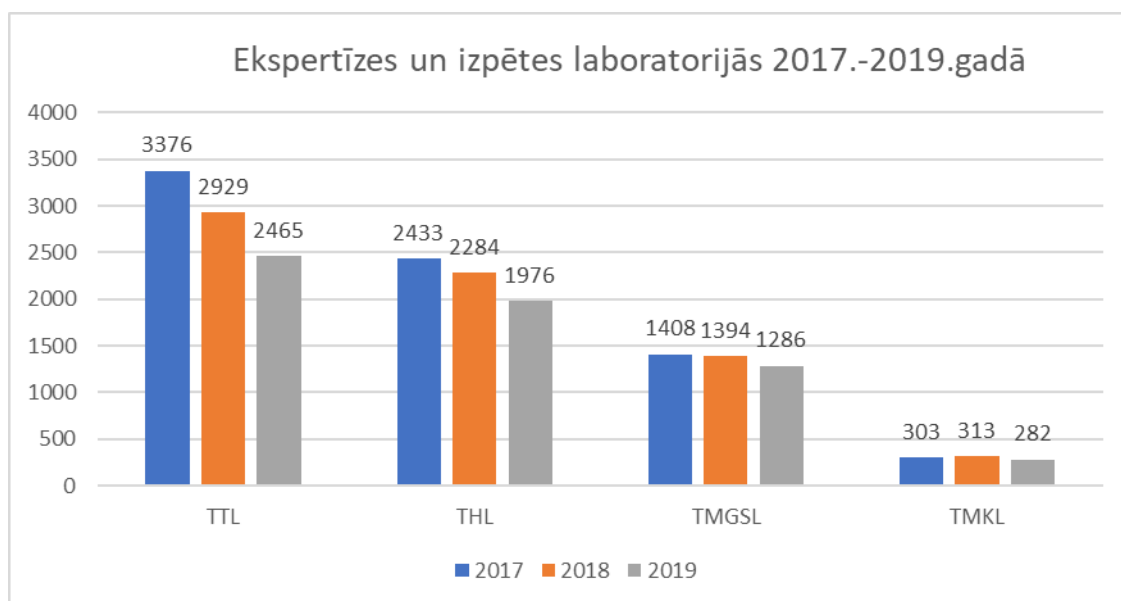
6. tabula

Komisijas ekspertīzes 2017.-2019. gadā Latvijā

	2017	2018	2019
Ekspertīžu kopējais skaits	108	127	114
Dzīvām personām	89	104	96
t.sk. atkārtotās	10	6	8
Mirušām personām	19	23	18
t.sk. atkārtotās	2	0	1

2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

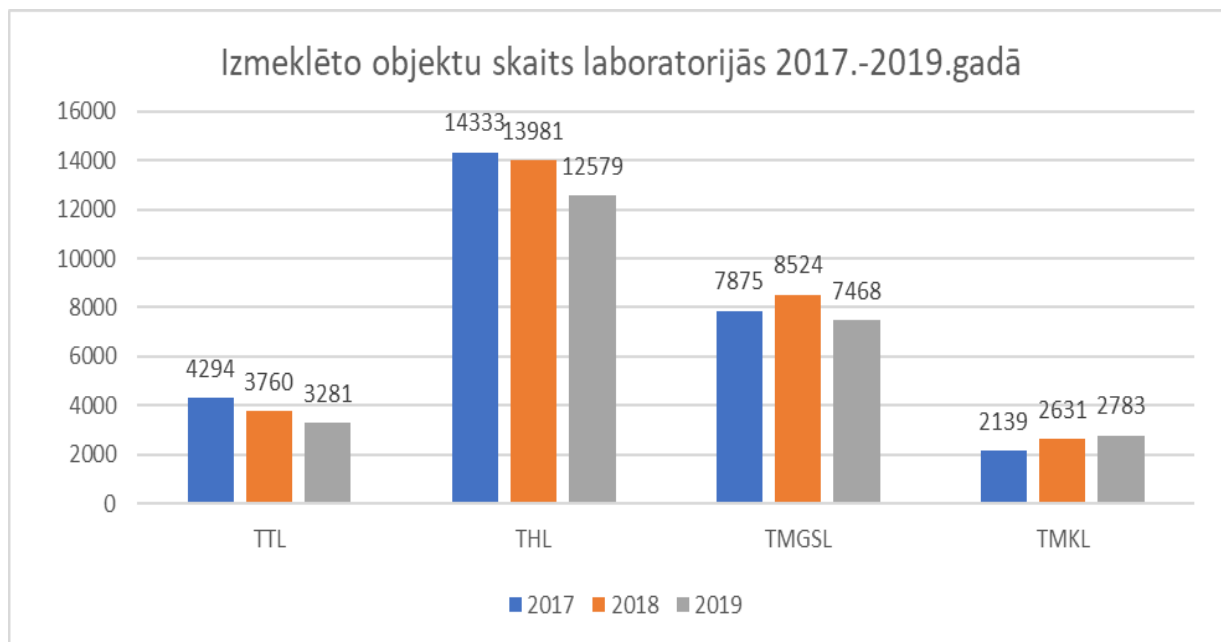
2019. gadā atbilstoši saņemto dokumentu skaitam EID laboratorijas kopumā veikušas 6009 ekspertīzes un izpētes pēc procesa virzītāja un privātpersonu pieprasījumiem – attiecīgi lēmumiem un iesniegumiem, kā arī pēc EID nodaļu un RAKUS TSK (līguma ietvaros) nosūtījumiem (12. attēls), taču veikto izpēšu skaits TTL ir lielāks, jo nereti viena nosūtījuma ietvaros ir nepieciešams veikt vairākas izpētes, līdz ar to kopējais laboratorijās veikto ekspertīžu un izpēšu skaits ir 7611, tas ir **38% no visām (kopā 17 300) EID veiktajām ekspertīzēm un izpētēm**. Tomēr salīdzinoši ar 2017. un 2018. gadu vērojams darba apjoma samazinājums, īpaši Tiesu toksikoloģijas un Tiesu histoloģijas laboratorijās, kas tiešā mērā saistāms ar mirušo ekspertīžu skaita samazināšanos, jo katrā ekspertīzē tiek veikta bioloģiskā materiāla testēšana šajās laboratorijās.

12. attēls. Ekspertīzes un izpētes EID laboratorijās 2017.-2019. gadā (atbilstoši saņemto dokumentu skaitam).

Arī izmeklēto objektu skaitā 2019.gadā vērojama tendence samazināties – kopējais laboratorijās izmeklēto objektu skaits ir 26111, salīdzinoši 2017. gadā - 28639, 2018.gadā – 28896 objekti. Laboratoriju darba apjoma analīzē izmeklēto objektu skaits daudz objektīvāk nekā nosūtījumu skaits atspoguļo paveiktā darba apjomu un laboratorijas personāla darba noslogojumu.

TMKL darba apjomā salīdzinoši ar citām laboratorijām vērojams izmeklēto objektu skaita pieaugums.

13. attēls. Izmeklēto objektu skaits EID laboratorijās 2017.-2019. gadā.

Tiesu histoloģijas laboratorijas (THL) funkcija ir veikt mirušo bioloģiskā materiāla tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes nāves cēloņa precizēšanai un noteikšanai.

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (TMGSL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes, t.sk. veikt paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanas ekspertīzes, nodrošināt vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu DNS arhīvā.

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (TMKL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. bojājumu, kas nodarīti ar dažāda veida priekšmetiem u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba; pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba; kaulu atlieku izmeklēšanu dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai; asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, u.c. priekšmetiem.

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (TTL) funkcija ir veikt dzīvu personu un mirušo bioloģiskā materiāla, lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. veicot alkohola, tā homologu un „surogātu”, gaistošo toksisko vielu, kodīgo un destruktīvo vielu, narkotisko un psihotropo vielu, dažādu medikamentu u.c. veida vielu noteikšanu. TTL vadītājs LATAK testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju tehniskā eksperta statusā piedalījies rutīnās testēšanas laboratorijas pirmreizējā akreditācijas procesā, kā arī akreditētas laboratorijas ikgadējā uzraudzības procesā.

EID laboratorijas strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai, kvalitātes nodrošināšanas nolūkos piedalās starplaboratoriju testēšanā Latvijas un starptautiskā mērogā.

2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu iegūšanu, primāro apstrādi, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantātu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu.

Audu ieguve notiek saskaņā ar likumu “Par miruša cilvēka ķermeņa aizsardzību un cilvēka audu un orgānu izmantošanu medicīnā” un atbilstoši MK 2013. gada 22. oktobra noteikumu Nr. 1176 “Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība” prasībām.

LABN pamatuzdevums ir iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai,
- kaulu un skrimšļu fragmentiem.

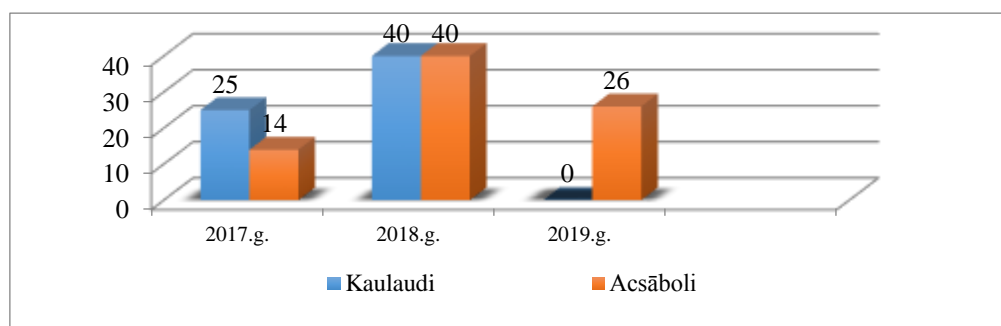
Ar 2015. gada 15. janvāri LABN tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (ZVA audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

2019. gadā LABN tika iegūti acu audi, kas tika izmantoti ārstniecībā Paula Stradiņa KUS Oftalmoloģijas klīnikā. Kaulaudi netiek iegūti, jo Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcai, kura izmantoja šos audus ķirurģijas praksē, ir apturēta ZVA audu un šūnu izmantošanas atļauja. Rezultātā iegūto audu skaits ir samazinājies, taču potenciālo donoru skaits ir palicis 2016.gada līmenī.

7. tabula

Latvijas audu bankas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums (2017.-2019.g.)

Biotransplantātu veids:	2017.g.	2018.g.	2019.g.
Acsāboli	14	40	26
Kaulaudi	25	40	0
Kopā	39	80	26
Donoru skaits	7	20	13

14.attēls. Iegūto kaulaudu un radzeņu transplantātu daudzuma salīdzinājums (2017.-2019. gadā)

2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME

Zinātniski metodiskā padome (ZMP) ir Centra struktūrvienība, kas darbojas Centra direktora pakļautībā, pildot padomdevēja funkcijas.

ZMP darbības mērķis ir nodrošināt Centra metodisko, zinātnisko un konsultatīvo funkciju, veicināt darbinieku kvalifikācijas celšanu, iezīmēt Centra zinātniski – tehniskās attīstības virzienus, sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju Centrā.

Galvenie ZMP uzdevumi ir:

- sniegt priekšlikumus zinātniskās pētniecības attīstībā un veikšanā, veicināt zinātniskus pētījumus uz Centra bāzes, izskatīt pētnieciskos projektus;
- izstrādāt, izskatīt un apstiprināt pielietojamās metodes un metodiskos norādījumus, instrukcijas un citus dokumentus tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanai; veicināt jaunu metožu izstrādi un ieviešanu praksē;
- sadarbībā ar augstākajām izglītības iestādēm un Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju organizēt pēcdiploma izglītību (rezidentūru) tiesu medicīnas jomā; izstrādāt priekšlikumus pēcdiploma izglītības pilnveidošanai;
- sadarbībā ar Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju, Centra tiesu medicīnas ekspertiem organizēt zinātniskas konferences par aktuāliem tiesu medicīnas jautājumiem un organizēt speciālistu kvalifikācijas celšanas pasākumus tiesu medicīnas jomā; kā arī sadarboties ar citu valstu tiesu medicīnas un citiem zinātniski-pētnieciskiem centriem.

Centra pamatdarbības nodrošināšanai sadarbībā ar RSU rezidentūru tiesu medicīnas eksperta specialitātē 2019. gadā apgūst 9 rezidenti. Rezidenti tiek nodrošināti ar darbavietām atbilstoši plānam 2019.-2023. gadam. Rezidentūras apmācību laiks tiesu medicīnā atbilstoši likumdošanai un saskaņā ar Eiropas standartiem no 2016. gada pagarināts līdz 4 gadiem. Četru gadu rezidentūras studijas apgūst 5 rezidenti.

Realizēta rezidentu apmācība tiesu medicīnas specialitātē un sagatavoti divi jauni speciālisti.

Tiesu medicīnas rezidenti pieredzējušu speciālistu vadībā veikuši zinātniski pētniecisko darbu:

– J. Kamiševa *“Pašnāvību gadījumu ekspertīžu analīze EID Rīgas Tanatoloģijas nodaļā par 2002.-2014.g.”*;

– A. Aļekperova *“Pēcnāves dažu bioķīmisko parametru novērtējums pieaugušo pēkšņas nāves gadījumā. Potenciālais pielietojums diferenciāldiagnostikā tiesu medicīnas eksperta praksē Latvijā”*.

Divi rezidenti pēc RSU profesionālās augstākās izglītības diploma, kas apliecina tiesu medicīnas eksperta kvalifikācijas iegūšanu, Latvijas Ārstu biedrības izsniegto sertifikātu tiesu medicīnas eksperta pamatspecialitātē un Tiesu ekspertu padomes izsniegto tiesu eksperta sertifikātu tiesu medicīniskās tiesu ekspertīzes dzīvo un mirušo personu tiesu medicīniskās izpētes specialitātē iegūšanas turpina darbu Centrā kā tiesu medicīnas eksperti.

Kopš 2017. gada Centrs iekļāvies jaunizveidotās LU KPMI struktūrā ar nodibinātu Tiesu medicīnas pētījumu nodaļu, kuru vada vecākā tiesu medicīnas eksperte, Dr. med. J. Vamze-Liepiņa.

LĀB Apmācītiesīgo ārstu sarakstā pašlaik ir 18 tiesu medicīnas eksperti, kuri 2019. gadā apmācījuši 9 tiesu medicīnas eksperta specialitātes rezidentus.

Apstiprinātas TMKL metodes “Fizikālu faktoru (elektrības, temperatūras) radītu bojājumu izmeklēšana” 2. versija un TTL metodes “Etilēnglikola identificēšana biomateriālā” 1.versija.

RSU Juridiskā fakultātē sakarā ar policijas bakalauru studiju programmas atvēršanu no VTMEC puses apspriesta un piedāvāta padziļināta apmācības programma dzīvo personu un mirušo cilvēku ekspertīzēs, un lietisko pierādījumu ekspertīzēs akcentējot praksi, analizējot ekspertīžu gadījumus. Izstrādātā programma iesniegta izskatīšanai RSU Juridiskā fakultātē.

ZMP sekretāre, EID vadītāja vietniece J.Vamze-Liepiņa ar prezentāciju “Ārstniecības personu loma vardarbības upura tiesu medicīniskā ekspertīzē” piedalījās LĀB rīkotajā starpdisciplinārajā konferencē 2019. gada 29. novembrī, kas bija veltīta vardarbībai pret personu. Prezentācijā tika vērsta uzmanība miesas bojājumu diagnostikai, to aprakstam, medicīnisko dokumentu noformēšanai, t.sk. precīzu un skaidru ierakstu veikšanai un par to nozīmi tiesu medicīniskajā ekspertīzē. Tika rosināts iekļaut tiesu medicīnas kursu rezidentūras programmās.

3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Centra pamatdarbība pārskata periodā finansiāli tika nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze”, apakšprogrammas „Rezidentu apmācība”, “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)” ietvaros.

Pārskata perioda finanšu resursi izdevumu segšanai – EUR 3 532 587, tajā skaitā:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – EUR 3 429 852 (97,1 %);
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – EUR 102 735 (2,9 %).

Budžeta apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvarā Centrs apguva finansējumu 3 304 738 EUR apmērā, t.sk. papildus piešķirto finansējumu 152 480 EUR apmērā (Finanšu ministrijas 2019. gada 19. novembra rīkojums Nr. 395 “Par budžeta apropriācijas pārdali starp programmām, apakšprogrammām un budžeta izdevumu kodiem atbilstoši ekonomiskajām kategorijām”). Budžeta apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvaros Centrs veica sekojošas aktivitātes:

- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana vardarbīgā nāvē mirušajiem, neatpazītām mirušām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana cietušajām un aizdomās turētām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana lietiskajiem pierādījumiem;
- konsultatīvas palīdzības sniegšana tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm tiesu medicīnas jomā;
- iespēju robežās ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem.

Pārskata periodā netika apgūti EUR 14 990 kārtējiem izdevumiem, kas saistīts ar pašu ieņēmumu plāna neizpildi, kā rezultātā, pārskata periodā salīdzinot ar pārskata plānu, nebija iespējams veikt izdevumus plānotajā apjomā. Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu neizpilde izdevumu daļā ir attiecināmi uz atlīdzību 14 370 EUR apmērā un uz precēm un pakalpojumiem 620 EUR apmērā.

Budžeta apakšprogrammas “Rezidentu apmācība” ietvarā Centrs apguva finansējumu EUR 136 099 apmērā un veica tiesu medicīnas nozares speciālistu sagatavošanu, nodrošinot rezidentūru vidēji 6.5 rezidentiem gadā (no janvāra līdz jūnijam tika apmācīti 7 tiesu medicīnas nozares speciālisti, no jūlija līdz decembrim – 6 tiesu medicīnas nozares speciālisti).

Budžeta apakšprogrammas “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)” ietvarā Centrs apguva finansējumu 91 675 EUR apmērā, nodrošinot projekta Nr. 2.2.1.1/17/I/033 “Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība” un projekta Nr. 4.2.1.2/17/I/052 “Valsts tiesu medicīnas

ekspertīzes centra ēkas Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšana” īstenošanu.

8. tabula

Nr. p.k.	Posteņa nosaukums	Iepriekšējā 2018.gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2019.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	3 158 731	3 550 031	3 532 586
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	3 067 967	3 432 306	3 429 851
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	3 067 967	3 432 306	3 429 851
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	90 764	117 725	102 735
2.	Izdevumi (kopā):	3 158 671	3 550 031	3 532 511
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 513 706	3 456 552	3 439 032
3.1.	Atlīdzība:	2 790 500	3 110 210	3 095 840
3.1.1.	atalgojums	2 206 157	2 420 026	2 405 656
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	584 343	690 184	690 184
3.2.	Preces un pakalpojumi:	265 431	346 342	343 192
3.2.1.	komandējumi	8 050	4 801	4 801
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	257 381	341 541	338 391
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	102 740	93 479	93 479
4.2.1.	kapitālās iegādes	96 989	41 157	41 157
4.2.2.	intelektuālie īpašumi	5 751	52 322	52 322
4.2.3.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	0	0	0

Centra darbības nodrošināšanai piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un iekasētie pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI

Sabiedrības informēšana par Centra sniegtajiem pakalpojumiem: aktualizēta un papildināta informācija Centra ārējā mājaslapā.

Veikta ekspertīžu kvalitātes kontrole: atbilstoši Centra EID testēšanas rezultātu kvalitātes kontroles 2019. gada plānam un procedūrai VTMEC-P-03 “Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole” veikta EID struktūrvienību Eksperta atzinumu un izpētes aktu kvalitātes kontrole.

Veikti iekšējie kvalitātes auditi: pamatojoties uz Centra 2018. gada 9. novembrī apstiprināto “Aktualizēto Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Latvijas aužu bankas nodaļas iekšējo kvalitātes auditu programmu 2018. un 2019. gadam”, 2019. gada 26. aprīlī apstiprināto “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta nodaļu iekšējo kvalitātes auditu programmu 2019. gadam”, 2019. gada 24. maijā apstiprināto “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta laboratoriju iekšējo kvalitātes auditu programmu 2019. gadam” un 2019. gada 30. augustā apstiprināto “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta atbalsta funkciju iekšējo kvalitātes auditu programmu 2019. gadam”, 2019. gadā Centrā veikti 17 horizontālie iekšējie kvalitātes auditi un 1 plānotais vertikālais iekšējais kvalitātes audits.

2019. gadā konstatētas 2 neatbilstības, kas ir par 7 mazāk kā iepriekšējā gadā, 45 novērojumi (2018. gadā – 60) un sniegti 16 priekšlikumi (2018. gadā -24) darbību pilnveidei.

Nemot vērā auditu skaitu un vērtējot 4 gadu dinamiku – absolūtajos skaitļos konstatēto neatbilstību un novērojumu skaits, kā arī dažāda veida priekšlikumu skaits ir palielinājies 2018. gadā, nedaudz atkal samazinājies 2019. gadā, taču vidēji uz vienu auditu konstatēto neatbilstību skaits ir samazinājies no 0,39 2018. gadā uz 0,11 2019. gadā, novērojumu skaits atbilstoši no 2,6 uz 2,5, bet priekšlikumu skaits – no 0,96 uz 0,89.

Auditos kopumā ir iegūta pārliecība par darbinieku izpratni par prasībām, kas jāievēro savā darbā, kā arī Centra nozīmīgāko procesu un ar tiem saistīto prasību izpildē, par kvalitātes rokasgrāmatu, normatīvajiem aktiem un procedūrām.

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības, veikts efektivitātes izvērtējums.

Veikta klientu apmierinātības aptauja: 2019. gadā laika posmā 23. aprīļa līdz 31. maijam, sagatavots “2019. gada klientu aptaujas rezultātu izvērtējums” un analizēti rezultāti. Klientiem aptaujas rezultāti publicēti īsa pārskata veidā Centra mājaslapā.

Veikta laboratoriju iekārtu kalibrēšana un verificēšana, apkope un pārbaude - Amplifikātori (2), centrifūgas (8), autoklāvs (1), termomikseris (1), mehāniskās pipetes (26), termostati (6), termometri elektroniskie (20), svāri (11), mikroskopi (10), mikroskopa kamera u.c.

Centra pielietojamo metožu un metodisko norādījumu pilnveide: apstiprinātas un ieviestas praksē pilnveidotās procedūras: Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole, Mīrušo tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes organizēšana un veikšana, Donoru un aužu ieguvē pielietotā materiāla izsekojamība VTMEC Latvijas aužu bankas nodaļā, Acsābolu ieguves procedūra VTMEC Latvijas aužu bankas nodaļā, Rīcība, ja donoram konstatēta nopietna nevēlama blakne vai noticis nopietns nevēlams notikums, u.c.

Sadarbība ar klientiem: Latvija.lv portālā aprakstīti un publicēti Centra publiskie pakalpojumi, arī Centra mājaslapā publicēti Centra valsts pārvaldes pakalpojumi sadaļā “Maksas pakalpojumi”
https://www.vtmec.gov.lv/inc_docs/userfiles/Valsts_parvaldes_pak.pdf

Ārējo institūciju vērtējumi:

2019. gadā veiksmīgi noritēja Latvijas Nacionālais akreditācijas biroja (LATAK) uzraudzība atbilstoši jaunajai standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2017. gada versijai. Saņemts LATAK akreditācijas lēmums, saglabāt Centra akreditāciju nereglamentētā akreditācijas sfērā:

- ✓ DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā;
- ✓ psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos;
- ✓ ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrums,

aizstājot atsauci uz standartu LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” ar atsauci uz standartu LVS EN ISO/IEC 17025:2017 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības (ISO/IEC 17025:2017)”, piešķirt reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-04-2013. Akreditācijas darbības laiks līdz 2022. gada 20. novembrim.

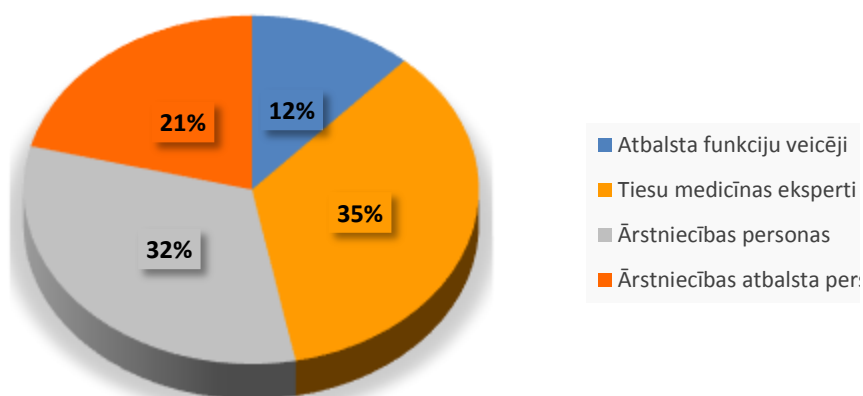
5. PERSONĀLS

Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai Centrā strādā augsti kvalificēts personāls: pamatdarbības funkciju veicēji – vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls – laboranti, ekspertu palīgi, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 13 ir valsts civildienesta ierēdņi (struktūrvienību vadītāji un viņu vietnieki).

9. tabula

Nr. p.k.	Amata nosaukums	Amata vietu skaits	Slodze
Kopā, no tiem:		164	150.95
Administratīvā vadība		2	2
Atbalsta funkciju veicēji		19	18.5
Pamatdarbības funkciju veicēji, no tiem:		143	130.45
Tiesu medicīnas eksperti un ārsti patologi		57	51,5
	Direktora vietnieks, Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītājs	1	1
	Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītāja vietnieks	1	1
	Nodaļas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	6	6
	Laboratorijas vadītājs, vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Laboratorijas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Nodaļas vadītāja vietnieks - vecākais tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Vecākais tiesu medicīnas eksperts	26	23,75
	Vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Tiesu medicīnas eksperts	10	9
	Speciālists – tiesu medicīnas eksperts	1	0.7
	Ārsts patologs	2	1
	Ārsts stažieris	2	1,05
Ārstniecības un aprūpes personas		52	49.75
	Galvenā māsa	1	1
	Sertificēts biomedicīnas laborants	16	16
	Eksperta palīgs	35	32.75
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personas		34	29.2
	Māsu palīgs	5	4,25
	Sanitārs	24	20.2
	Reģistrators	4	4
	Fotogrāfs	1	0.75

Amata vietu dalījums amatu grupās

15.attēls. Amata vietu % sadalījums pa amatu grupām 2019. gada 31. decembrī

Personāla rotācija un mainība

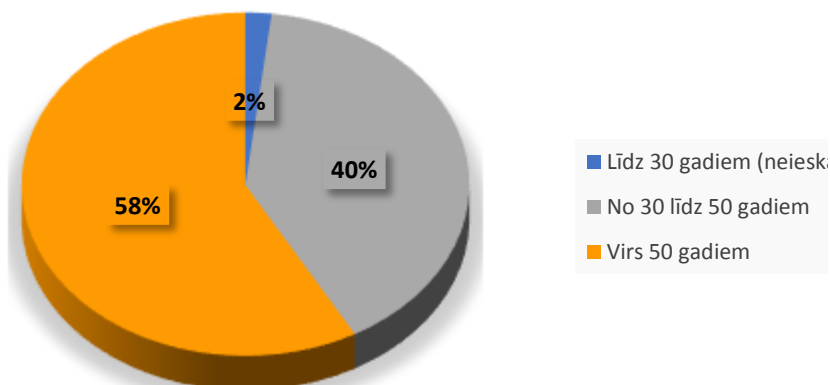
Nodarbināto skaits 2019. gadā bija vidēji 160 darbinieki, darbinieku maiņas koeficients 13 % (pēc atbrīvoto darbinieku skaita).

2019. gadā darba attiecības izbeigtas ar 11 darbiniekiem, tajā skaitā ar 2 ierēdņiem. Personāla atlases rezultātā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 10 darbiniekiem.

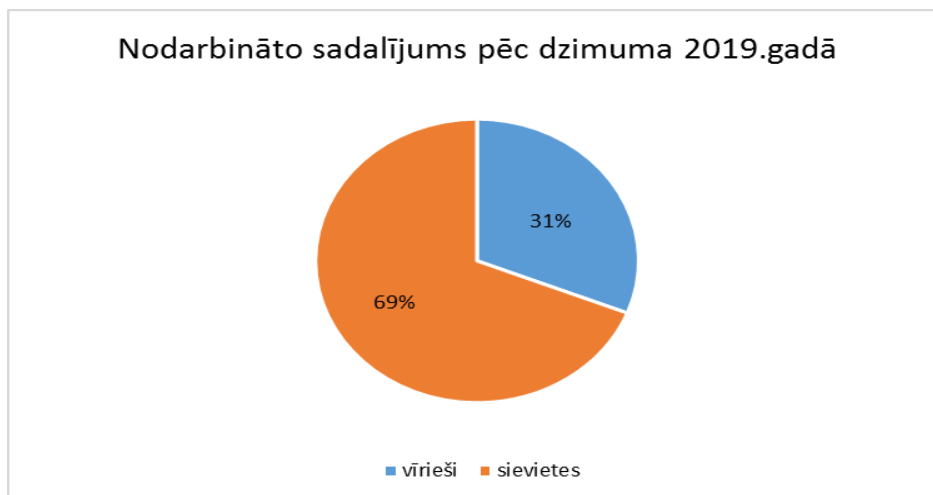
Nodarbināto sadalījums pēc izglītības ir sekojošs: augstākā izglītība ir 58%, profesionālā vidējā (tajā skaitā profesionālā) izglītība ir 39%, cita veida izglītība ir 3%.

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām ir sekojošs: 58% Centrā nodarbināto ir vecumā virs 50 gadiem, 40% nodarbināto ir vecumā no 30 līdz 50 gadiem.

Nodarbināto sadalījums pa vecumu grupām 2019.gadā

16. attēls. Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām

17. attēls. Nodarbināto sadalījums pēc dzimuma

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Klientiem (tiesībsargājošām iestādēm) sniegtas konsultācijas, t.sk., lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē, saistībā ar lietisko pierādījumu apskati, u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvjiem (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centrā iesniedzamajā dokumentācijā. Fiziskām personām sniegtas konsultācijas par Centrā sniegtajiem maksas pakalpojumiem un to pieejamību.

Uzturēta un aktualizēta Centra mājaslapā esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem, normatīvajiem aktiem, kvalitātes vadību.

Aprakstīti un publicēti Centra publiskie pakalpojumi Latvija.lv portālā, kas publicēti arī Centra mājaslapā sadaļā “Maksas pakalpojumi” http://vtmec.gov.lv/inc_docs/userfiles/Valsts_parvaldes_pak.pdf

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra sniegtie valsts pārvaldes* pakalpojumi un to izpildes rādītāji 2019. gadā:

Nr.p.k.	Pakalpojums	Saite uz www.latvija.lv	Pakalpojumu izpildes rādītāji			
			Skaitis	Kanāls	Izpildes kavējumi	Sūdzību skaits
1.	Mirušo personu izpēte	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p2994/ProcesaApraksts	7	klātiene	nav	0
2.	Dzīvo personu izpēte	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p2995/ProcesaApraksts	22	klātiene	nav	0
3.	Bioloģiskas izcelsmes pēdu klātbūtne	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p2987/ProcesaApraksts	3	klātiene	nav	0

4.	Ķīmiski toksikoloģiskā izpēte	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p3001/Proc esaApraksts	6	klātiene	nav	0
5.	Bioloģiskas izcelsmes traipu DNS izpēte (DNS profila noteikšana)	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p4623/Proc esaApraksts	0	-	-	-
6.	Paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības ekspertīze	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p2138/Proc esaApraksts	8	klātiene	nav	0
7.	Ūdens un citu šķidrumu kvalitātes analīzes ar "Spectroscan" aparātu	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p2999/Proc esaApraksts	0	-	-	-
8.	Izraksts no tiesu medicīniskās ekspertīzes	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p2998/Proc esaApraksts	0	-	-	-
9.	Mācību lekcija (izņemot lekciju medicīniska un juridiska profila augstskolas studentiem), pēc juridiskas personas iesnieguma	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p4608/Proc esaApraksts	2	klātiene	nav	0
10.	Mīrušā apkope un uzglabāšana	https://www.latvija.lv/lv/PPK/dzive-s-situacija/apakssituacija/p4629/Proc esaApraksts	47	klātiene	nav	0

*Saskaņā ar 2017. gada 4. jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 399 "Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība".

2019. gadā Centrs realizējis sadarbību ar dažādām izglītības iestādēm, kuras ietvaros notikušas studentu mācību vizītes /lekcijas Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes un Juridiskās fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Alberta koledžas studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem un Nacionālo bruņoto spēku karavīriem.

Centra speciālisti snieguši informāciju masu medijiem par izmeklēto nāves gadījumu statistiku, par neatpazītām personām, bērnu un pusaudžu nelaimes gadījumiem, par nosalušajiem, u.c. gadījumu statistiku.

Centrs ir ņēmis dalību arī Ēnu dienās – EID struktūrvienībās Rīgā.

Centrs realizējis sadarbību ar vispārējās vidējās izglītības iestādi - mācību programmas ietvaros skolēns izstrādāja zinātniski pētniecisko darbu.

EID vadītāja vietniece J. Vamze-Liepiņa un asoc. prof. O. Teteris snieguši interviju izdevniecības "Santa" "Ievas padomu avīzē" par VTMEC darbības aspektiem un sniedzamajiem pakalpojumiem (<https://www.santa.lv/raksts/ievas-veseliba/ka-dzives-smagos-brizos-var-palidzet-tiesu-medicinas-ekspertize-31124/>).

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Kopš 2018. gada ir parakstīti un darbojas starptautiski sadarbības līgumi un vienošanās par sadarbību tiesu medicīnas un audu izmantošanas jomās:

- vienošanās starp Centru un Baltkrievijas Republikas Valsts tiesu ekspertīzes komiteju, kas paredz sadarbību zinātniski pētnieciskā darbā, teorētisku un juridisku, organizatorisku un metodoloģisku problēmjaudājumu risināšanā, jaunu izpētes metožu izveidē un esošo metožu pilnveidē, kā arī pieredzes apmaiņu tiesu medicīniskās ekspertīzes jautājumu risināšanā;

- nodomu protokols starp Centru un Audu ziedojumu un Transplantācijas institūtu (*Donation and Transplantation Institute*) Barselonā ar mērķi attīstīt sadarbību apmācību programmu izstrādē, audu ziedošanas programmās; veicināt zinātnisko sadarbību audu ziedošanā un transplantācijā.

Centra vadība un tiesu medicīnas eksperti piedalījās pieredzes apmaiņas vizītē Nīderlandes tiesu ekspertīžu institūtā.

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/ kontroldarbos. 2019. gadā kontroldarbos piedalījās TMĢSL un TTL eksperti:

1. Dalība GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001. gada). 2019. gadā saņemti sertifikāti par veiksmīgu dalību 2018. gada pārbaudes darbā (kopumā ir pozitīvs novērtējums par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju). 2019. gada decembrī nosūtīti pārbaudei 2019. gadā veiktā starptautiskā pārbaudes darba rezultāti (pārbaudei iesniegti izmeklējumu rezultāti par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).

2. Dalība UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) (*International quality assurance programme International collaborative exercise ICE*) organizētajā pārbaudē (2019. gadā 2 kontroldarbi), Tiesu toksikoloģijas laboratorijai saņemot pozitīvu vērtējumu par psihoaktīvo vielu un to metabolītu noteikšanu.

8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2020. GADĀ

1. Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas reformas koncepcijas un tiesu ekspertīžu institūta reformas ietvarā, attīstot pamatprocesu veiktspēju un kvalitāti, nodrošinot ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" realizāciju:

1.1. izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai Centra darbības stratēģiju; optimizēt Centra darba organizāciju un struktūru, t.sk., atbilstoši veselības aprūpes sistēmas reformas koncepcijas un tiesu ekspertīžu institūta reformas ietvaram.

1.2. nodrošināt ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" realizāciju, iesaistot pamatdarbības veicējus ekspertīzes un izpētes procesa optimizācijai.

1.3. paaugstināt tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes procesa efektivitāti, t.sk. sadarbībā ar VP centrālajām un reģionālajām struktūrvienībām pilnveidot tiesu medicīniskās noteikšanas procesu un komunikāciju, t.sk. izstrādājot metodoloģiskos norādījumus VP darbiniekiem, procesos pēc iespējas ieviešot mūsdienu prasībām atbilstošas tehnoloģijas.

2. Nodrošināt centralizētas dokumentu vadības sistēmas lietošanas integrēšanu dokumentu aprites procesā pārejot uz elektronisku dokumentāciju un saistīto normatīvu aktualizēšanu.

3. Nodrošināt Centra personāla pietiekamību un profesionālo kvalifikāciju, un attīstīt zinātnisko potenciālu, t.sk. īstenojot starpresoru un starptautisko sadarbību un apmācot medicīnas studentus un tiesu medicīnas rezidentus:

3.1. turpināt sadarbību ar RSU un LU zinātniski pētniecisko darbu tiesu medicīnas jomā izstrādē t.sk. īstenot kvalitatīvu rezidentu apmācības programmu.

3.2. uzsākt plānot kopā ar Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju BMLA (Baltijas tiesu medicīnas asociācijas) starptautisko zinātnisko konferenci 2021. gadā, kā galvenās tēmas izvēloties prioritārās veselības jomas, piesaistot projekta finansējumu.

3.3. realizēt tiesu medicīnas ekspertu un ārstniecības personu atbalsta apmācību programmas atbilstoši apstiprinātai Centra darbinieku kvalifikācijas celšanas un apmācību programmai 2020.–2023. gadam, ietverot: 1) tālākizglītības un pieredzes apmaiņas pasākumus, 2) specializētu apmācības programmu visu līmeņu vadītājiem, 3) darbinieku obligātās pilnveides prasības.

3.4. realizēt tālākizglītības un pieredzes apmaiņas pasākumus, t.sk. starpresoru un starptautiskā līmenī, piedalīties nacionāla un starptautiska līmeņa kongresos, pēc iespējas piesaistot fondu un projektu finansējumu.

4. Uzturēt un pilnveidot Centra iekšējās kontroles sistēmu:

4.1. sadarbībā ar Valsts kancelejas trauksmes cēlēju kontaktpunktu nodrošināt trauksmes celšanas mehānisma realizāciju Centrā.

4.2. nodrošināt pasākumus korupcijas risku mazināšanai - realizēt Pretkorupcijas pasākumu plānā 2017.-2020. gadam noteiktos pasākumus, pārskatīt korupcijas riskiem visvairāk pakļautos amatus un attiecībā uz šiem amatiem noteiktos kontroles mehānismus, izvērtēt 2020.gada Pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi.

4.3. turpināt veikt iekšējos kvalitātes auditus par kritēriju izvirzot gan ISO/IEC 17025 standarta prasības, gan ārējos un iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības.

5. Pilnveidot Centra pārvaldību un normatīvo regulējumu:

5.1. uzturēt un pilnveidot kvalitātes pārvaldības sistēmu Latvijas audu bankas nodalā atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām, nodrošinot ZVA izsniegtās Audu un šūnu izmantošanas atļaujas uzturēšanu.

5.2. uzturēt LATAK akreditāciju Centra laboratorijās atbilstoši standarta LVS ISO/IEC 17025:2017 prasībām, piedaloties laboratoriju starptautiskajās prasmes pārbaudēs un paplašinot laboratoriju testēšanas sfēru.

5.3. pilnveidot iekšējo normatīvo regulējumu efektīva tiesu medicīniskā procesa nodrošināšanai, veikt tiesu medicīniskās izpētes metožu aktualizācijas izvērtēšanu un jaunu metožu izstrādi.

6. Uzlabot Centra infrastruktūru:

6.1. nodrošināt Centra infrastruktūras un IK tehnoloģisko risinājumu uzlabošanu pamatfunkciju veikšanai nepieciešamajiem nosacījumiem atbilstoši piešķirtajam finansējumam.

6.2. realizēt ERAF projekta "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas Hipokrāta ielā 2 k-17, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšana" aktivitātes atbilstoši projekta laika grafikam.

6.3. plānot Centra infrastruktūras un tehnoloģiju modernizāciju, t.sk. realizējot Centra centrālās ēkas Rīgā, Hipokrāta ielā 2 k-6 plānoto attīstības projektu.

Plānotie sadarbības projekti un pētījumi

2020. gadā turpināsies sadarbība ar:

1. Audu ziedojumu un Transplantācijas institūtu (*Donation and Transplantation Institute*) sadarbības līguma ietvaros.

2. Baltkrievijas Tiesu ekspertīžu institūtu sadarbības līguma ietvaros.

3. VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīcas" Acu centru sadarbības līguma ietvaros audu iegūšanas un izmantošanas jomā.

4. RAKUS Patoloģijas centru tiesu histoloģisko izmeklējumu starplaboratoriju testēšanā un TSK tiesu toksikoloģisko ekspressanalīžu veikšanā dzīvām personām pie aizdomām uz saindēšanos ar nezināmām toksiskām vielām.

5. LU Klīniskās un profilaktiskās medicīnas institūtu zinātniskajos projektos.

6. RSU Rezidentu fakultāti rezidentu, Juridiskās fakultātes studentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā.

7. LU studentu un rezidentu apmācībā.

8. Baltijas valstu tiesu medicīnas ekspertīžu iestādēm Baltijas tiesu medicīnas ekspertu asociācijas (*Baltic Medico-Legal Association – BMLA*) ietvaros.

Direktors

Egils Harasimjuks

Inga Martinova 67547025
inga.martinova@vtmec.gov.lv

Evija Jēkabsone 67536046
evija.jekabsone@vtmec.gov.lv